

A woman with blonde hair, wearing a white t-shirt, a white skirt, and a green backpack, stands on a large, grey rock formation. She is looking out over a vast, scenic landscape. The foreground is dominated by the large, textured rock. The middle ground is filled with a dense forest of green trees. In the background, there are several large, blue lakes and rolling hills under a sky with soft, orange and pink hues, suggesting sunset or sunrise. The overall atmosphere is peaceful and contemplative.

**Tunne huomisen.
All for the future.**

XAMK

A woman with blonde hair, wearing a white t-shirt, a white skirt, and a green backpack, stands on a rocky outcrop. She is looking out over a vast, scenic landscape. The foreground is a large, grey, textured rock formation. The middle ground is a dense forest of green trees. In the background, there are several large, blue lakes and mountains under a sky with soft, orange and pink hues, suggesting a sunset or sunrise. The overall mood is peaceful and contemplative.

**Tunne huomisen.
All for the future.**

Etelä-Savon ruokaklusteri infotilaisuus

Ke 2.2.2022, klo 10 – 11

Ti 8.2.2022 klo 17.30 - 18.0

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
South-Eastern Finland University of Applied Sciences

www.xamk.fi

Maakunnan omaehtoisen kehittämisen määräraha

Miksi tämä infotilaisuus?

- Etelä-Savon ruoka-alan kilpailukykyä ja näkyvyyttä halutaan lisätä eurooppalaisella klusteritoiminnalla kokoaan suuremmaksi ja älykkäämmäksi.
- Tämä tilaisuuden tarkoituksena on levittää tietoa **yrityksille, jotka ovat kiinnostuneita klusteritoiminnan käynnistämisestä** Etelä-Savossa
  - yhteistyö [Ekoneum ry:n](#) ympärille ryhmittyneiden TKI-toimijoiden kanssa
- Alkuvaiheeseen tarvitaan vähintään yhdeksän klusteritoiminnan suunnitteluun osallistuvaa **yritysperstajajäsentä**.

Ohjelma ke 2.2.2022, klo 10 - 11

Tervetuloa

Klusterit - Etelä-Savon maakunnan
näkökulma

- Riikka Tanskanen, vs.
Elinkeinojohtaja Etelä-Savon
maakuntaliitto

Ruokaklusteri Etelä-Savoon: miksi ja
miten?

- Teija Rautiainen, tutkuspäällikkö,
Xamk

Keskustelua ja kysymyksiä

Klusterit - Etelä-Savon maakunnan näkökulma

Riikka Tanskanen,
vs. elinkeinopäällikkö
Etelä-Savon maakuntaliitto

Etelä-Savon maakuntaohjelma 2022 – 2025

Etelä-Savon älykkään erikoistumisen strategia 2022 - 2027

Luomutuotot

D.O. Saimaa

Luomu
Huoltovarmuus
Luomuinstituutti
Digitaalisuus
Vientituotteet

Paikallisuus
AgriHub-tieto-TKI
TKI-toiminta
Vastuullisuus
Vastuullisuus-brändi

Ruokamatkailu

Lähiruoka

Kalaravintola
Hiilineutraalia
Ruokabrändi
Omavaraisuus

Matkailu

Jalostusarvo
Ilmastoystävällinen ruoka
Kannattavat luomutuotteet
Jatkojalostaminen
Maku ratkaisee
Erityisjalostettu

Ruokaklusterit

Järvikalan hyödyntäminen
Laatu ja puhtaus

Läheltä
Brändäys
Terveys
Ekoneum

UUDISTUVAT ELINKEINOT JA TKI-TOIMINTA

**Kilpailukykyiset yritykset,
innovatiivinen TKI-toiminta ja
vihreä kasvu, osaava työvoima**

- Monipuoliset, alueen kehitystä ja työelämää tukevat koulutus- ja tki-mahdollisuudet sekä osaamistarpeiden ennakointi yritysten ja yhteiskunnan tarpeisiin
- Metsä, Ruoka, Vesi – vahvat klusterit ja TKI-alustat, yritysten liike-toimintaosaaminen, digitaalisuus
- Kiertotalous ja uudet vähähiiliset energiaratkaisut
- Uudet puupohjaiset tuotteet ja puunjalostuksen prosessiteknologiat, puurakentaminen
- Kestävät vähähiiliset ruokajärjestelmät, jatkojalostus ja brändäys, luomu
- Saimaa kehitysalustana – yhdessä lisää bisnestä ja hyvinvointia
- Puhtaan veden teknologiat, vesikiertotalous ja vesiliiketoiminta

Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteinen tavoite

East & North
FINLAND
Itä- & Pohjois-
SUOMI

**ITÄ- JA POHJOIS-SUOMEN
ELINKEINOT MURROKSESSA**

etusivu

Ajankohtaista

Älykäs Itä- ja Pohjois-Suomi

Maakunnat

Klusterit

Mikä klusteri on?

- **Klusteri** on tietyllä alueella toimivien yritysten, TKI- ja julkisten toimijoiden ryhmittymä/verkosto. Klusterilla on riittävä mittakaava kehittääkseen edelleen mm. erikoisosaamista, palveluja ja taitoja.
- Klustereita luonnehditaan myös **toisiinsa liittyvien toimialojen ja osaamisen alueellisiksi ekosysteemeiksi**, joihin liittyy laajasti toimialojen välisiä keskinäisiä riippuvuuksia.
  - Ks. ECCP “What is a cluster?” <https://clustercollaboration.eu/cluster-definitions>
- Klusteritoiminta on osa EU:n teollisuus- ja innovaatiopolitiikkaa, jota **kannustetaan erilaisin kehittämismittarein** (rahoitus, verkostot, osaamisresurssit)
- Euroopan klusterialustalla [European Cluster Collaboration Platform](#) (ECCP) on rekisteröity noin 1350 alueellista eri toimialoja edustavaa klusteriorganisaatiota (= yritysten, TKI- ja julkisten toimijoiden organisoitunut ryhmittymä).

Miksi ruokaklusteri?

- Klusteritoiminnalle on edellytyksiä Etelä-Savossa
- Ruoka-alan potentiaali ja merkitys tunnistettu
- Laaja yrityskehitys ja paljon osaamista

KLUSTEROITUMISESTA HYÖTYJÄ YRITYKSILLE

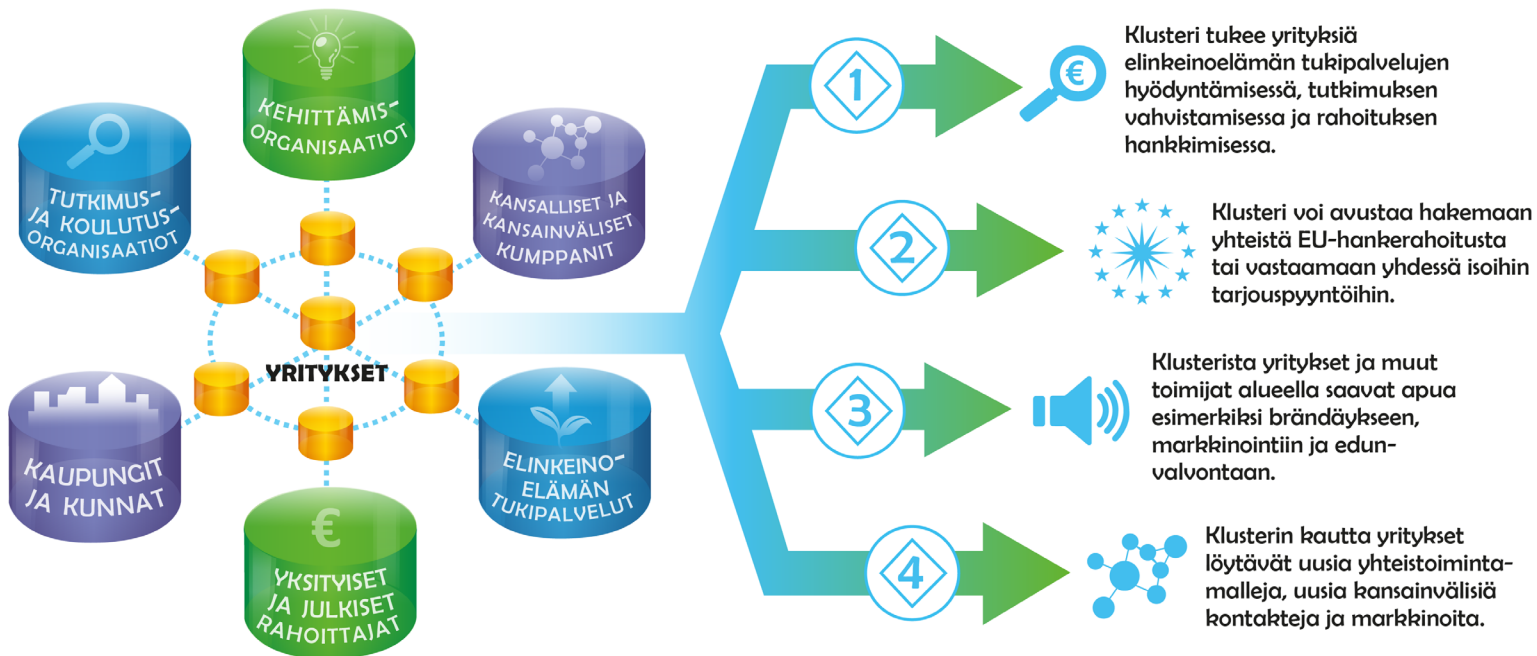
- Tutkimus- ja kehitysyhteistyöllä pitkät perinteet
- Etelä-Savon elintarvikealan kehittämissyhistys Ekoneum ry.

- [Vastuullinen, menestyvä ja muutosjoustava Etelä-Savon ruoka-ala. Kehittämissuunnitelma 2021 - 2027](#)

Ruokaklusterityöpajat syksyllä 2020

Yritykset ovat klusterityön keskiössä

Lähde: [Klusterien kehittäminen – Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto \(eastnorth.fi\)](http://eastnorth.fi)

Mitä hyötyä klusterista?

- Uudet liiketoimintamallit ja uusi ajattelutapa
- Ajaa isompia asioita kuin mihin yksittäinen yritys/organisaatio pystyy
  - pienet ja isot yritykset toimivat yhdessä
- Toimii innovaation ja kehityksen infrastruktuurin rakentajana
  - Innovaatioprosessien tuki
- Yhteistuumaisuus "coalition of the willing"
- Näkyvä elintarvikealan kehittäjä
- Yhdistää tutkimusta ja kehitystä, yhteiskuntaa, elinkeinoa

Esimerkkejä klusterityöstä

- [Euroopan klusterialustalle](#) (European Cluster Collaboration Platform) on rekisteröitynyt yhteensä noin 1350 klusteriorganisaatiota.
- Suomesta rekisteröity yhteensä 30 klusteriorganisaatiota, näistä Itä- ja Pohjois-Suomesta 18.
- Eurooppalaiset klusteriorganisaatiot jakautuvat 14 ekosysteemeiksi kutsuttuun toimialaryhmittymään (industrial ecosystems) (*esim. digitaalisaatio, terveys, ruoka-ala, uusiutuva energia jne.*)
- Ruoka-alan klustereita (agri-food clusters) määrällisesti toiseksi eniten, 59.
- Suomesta ja Ruotsista kummastakin **kaksi** ruoka-alan klusteria

Agri-Food Cluster Pohjois-Savo

- ❖ Alustalle rekisteröityminen: 10/2020
  - ❖ Työpajat kiinnostuneiden kanssa kevät 2021
  - ❖ Rekisteröinti hyväksytty 06/2021
- ❖ Organisoitumismuoto: Sopimus pohja
- ❖ Visio: ”Pohjois-Savo on maailman johtava kestävien maaseutuelinkeinojen alue”
- ❖ Jäseniä tällä hetkellä 22
  - ❖ Yrityksiä: 8 + 2, kehittämissyhtiöt, Leaderit, kunnat 10, tutkimus ja koulutus 2

Esimerkit palveluista:

- Jäsenten välisen yhteistyön helpottaminen (klusterin sisällä)
- Ulkoisen yhteistyön helpottaminen, esim. partnerien etsiminen (matchmaking)
- Viestintä
- Tutkimus- kehitys- ja innovaatioyhteistyön tukeminen
- Tukipalveluja yritysten työvoiman täydennys- ja uudelleen kouluttamiseen
- Lisätietoja:
  - [Klusterin kotisivut](#)
  - [Klusteriprofiili ECCP alustalla](#)

Skåne Food Innovation Network

- Perustettu (kansallisena verkostona): 1994
- Organisoitumismuoto: Voittoa tavoittelematon yhdistys
- Visio: ”Innovatiivinen, kilpailukykyinen ja kestävä elintarviketeollisuus.”
- Jäseniä tällä hetkellä: 51
  - PK-yritykset: 28
  - Suuret yritykset: 7
  - TKI- ja muut sidosryhmät: 26
- Keskeiset jäsenet klusteriprofiilissa:
  - Gulliksson; Pågen; Orkla; Kiviks musteri; Findus; Siaglass; Atria; Culinar; Tetra Pak; Cloetta; Bergendahls; Nordic sugar; Oatly; Lunds universitet; SLU Alnarp;
- Esimerkit palveluista:
  - Jäsenten välisen yhteistyön tukeminen (klusterin sisällä)
  - Tutkimus- kehitys- ja innovaatioyhteistyön tukeminen
- Muuta: Yhteistyö Horizon2020-INNOSUP-1-2016 INCluSilver-hankkeessa
- Lisätietoa:
  - Kotisivut: [Skåne Food Innovation Network - Livsmedelsakademin](#)
  - [Klusteriprofiili ECCP-alustalla](#)

Klusterilla elinvoimaa Etelä-Savon ruokialalle –hanke

- 1.11.2021-31.10.2022
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti, Luonnonvarakeskus, Etelä-Savon Koulutus Oy, Esedu ja ProAgria Etelä-Savo
- Kokonaisbudjetti: 131 066 €
- Rahoittaja: Etelä-Savon maakuntaliitto Maakunnan omaehtoisen kehittämisen määrärahasta sekä Mikkelin seudun kunnat
  - Lisätietoja: xamk.fi/ruokaklusteri

Mihin sitoudut yrityksenä, jos ilmoittaudut mukaan perustajajäseneksi

- Yhteiskehittämiseen, jonka avulla luodaan **Etelä-Savon klusteritoiminnan keskeiset tavoitteet, sisällöt ja toimintaperiaatteet** siten, että se **palvelee yrityksiä**.
  - tuki- ja palvelutarpeet näkyviksi
  - koko arvoketju mukaan työskentelyyn
- Käytännössä 3-5 työpajan sarja, ajalla 03 – 09/2022
  - Lisäksi mahdollisia kommentoitavia tekstejä (esim. strategia)
- **Rekisteröityminen ECCP alustalle: tavoite maaliskuu 2022**
  - Jäseniä vähintään 15, joista 9 yritystä, teemallinen tavoite, 2 aktiviteettia jäsenille, kotisivut, klusterin vetämiseen työpanosta

Ilmoittaudu mukaan/ haluan lisätietoja:

Yhteystietojen ilmoittaminen

<https://link.webropolsurveys.com/S/D39D16C30D94CAA4>

Linkki löytyy myös [Klusterilla elinvoimaa](#) –hankkeen sivuilta

Ota yhteyttä:

teija.rautiainen@xamk.fi, p. 0400 872 759

Kiitoksia mielenkiinnosta!

**Nyt on aika kysymyksille
ja keskustelulle**

Tunne huomisen - All for the future.